

A technológiára irányuló autonómiai profittal rendelkező magyar középiskolások jellemzői: Egy klaszterelemzés eredményei

Zólyomi Anna, Csizér Kata, Albert Ágnes

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Angol-Amerikai Intézet

Az előadás elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta. Az előadók az Idegen Nyelvek Oktatása kutatócsoport tagjai.

Tartalom

- Bevezetés
- Irodalmi áttekintés
- Kutatási kérdések
- Módszerek
- Eredmények
- Végkövetkeztetések

Bevezetés

Az előadás célja:

- 1) technológiára irányuló autonómia feltárása középiskolás diákok között;
- 2) milyen különbségek vannak az autonóm és kevésbé autonóm diákok között;
- 3) milyen egyéni különbségek hatnak erre a típusú autonómiára

A kutatás fontossága:

- 1) autonómia kiemelkedő fontossága a 21. században;
- 2) osztálytermi nyelvtanítás hatékonyságának segítése

Irodalmi áttekintés

Autonómia: felelősségvállalás a nyelvtanulás folyamatáért (Benson, 2011); technológiák autonóm használata: Kormos és Csizér (2014) → nyelvtanulói autonómia, technológia autonóm használata.

Motiváció: Mennyi erőfeszítést hajlandóak a diákok a nyelvtanulásba fektetni (Dörnyei & Ushioda, 2011); A Második Nyelvi Motivációs Énrendszer (Dörnyei, 2005, 2009): Ideális második nyelvi én, Szükséges második nyelvi én, Nyelvtanulási tapasztalatok

Énhatékonyság: “emberek arra vonatkozó megállapításai, hogy mennyiben képesek teendőiket oly módon megszervezni és végrehajtani, hogy az bizonyos elvárt teljesítményhez vezessen” (Bandura, 1986, p. 391)

„Az **érzelme**k olyan, az egyén céljai szempontjából fontos eseményekre adott sokoldalú válaszreakciók, mely eseményeket az egyén külső vagy belső világában kihívásként vagy lehetőségként értelmezi” (Keltner, Oatley & Jenkins, 2014, p. 27)

Kutatási kérdések

Hogyan jellemezhető a magyar középiskolások technológiára irányuló autonómiai profilja?

Milyen különbségek vannak az autonóm és kevésbé autonóm középiskolások között?

Hogyan hatnak nyelvtanulási motivációval és érzelmekkel kapcsolatos változók a technológiai autonómiára?

Módszerek

- vegyes módszerű kutatás (Creswell & Clark, 2018)

Résztevők

- kvótás mintavétel
- 1152 középiskolás tanuló (7 városból, 11 iskolából)
- 467 fiú, 682 lány (3 n.a.)
- 14-20 évesek ($M = 16$, $SD = 1.22$, 3 n.a.)
- angol mint első vagy második idegen nyelv (A1-C1)
- angol tanulás kezdete: 9 éves korban ($SD = 3.1$)

Módszerek

Mérőeszköz

- keresztmetszeti kérdőív
- 5-pontos Likert skála
- motiváció (5 skála), autonómia (2), érzelmek (9), énhatékonyság (1) + bio kérdések

Adatgyűjtés

- 2019-2021 (offline aztán online)
- 2019: kipróbálás és véglegesítés
- önkéntes, anonim

Módszerek

Adatelemzés

- SPSS v. 28
- megbízhatósági vizsgálatok
- kombinált klaszterelemzés (Crowther et al., 2021; Csizér & Jamieson, 2013)
 - hierarchikus és K-közép algoritmusos klaszterelemzés
 1. HCA: minta random 25%-a, Ward-féle eljárás, távolságmérték: négyzetes euklideszi távolság, dendrogram → klaszterek száma
 2. K-közép: ANOVA + post-hoc (Duncan), validálás

Eredmények I.

	Groups			F*	Post-hoc comparison ^a
	More autonomous overall	Technologically autonomous	Less autonomous overall		
Autonomous use of technology	4.67	4.13	2.59	1400.468	3 < 2 < 1
Autonomous learning behavior	4.27	3.23	2.76	905.074	3 < 2 < 1

	N	%
More autonomous overall (Group 1)	485	42
Technologically autonomous (Group 2)	437	38
Less autonomous overall (Group 3)	230	20
Total	1,152	100

	Groups				
	More autonomous overall	Technologically autonomous	Less autonomous overall	F *	Post-hoc comparison ^a
Motivated learning behavior	4.41	3.75	3.33	272.536	3 < 2 < 1
Ideal L2 self	4.78	4.49	3.98	143.106	3 < 2 < 1
Ought-to L2 self	4.09	3.85	3.71	26.317	3 < 2 < 1
L2 learning experience	4.23	3.94	3.68	41.095	3 < 2 < 1
Perceived importance of contact	4.44	3.94	3.68	112.585	3 < 2 < 1
L2 self-efficacy	4.51	3.92	3.25	267.988	3 < 2 < 1
Enjoyment	4.36	3.86	3.63	145.624	3 < 2 < 1
Hope	4.63	4.22	3.84	200.334	3 < 2 < 1
Pride	4.34	3.68	3.07	213.059	3 < 2 < 1
Curiosity	3.79	3.35	3.19	65.557	3 < 2 < 1
Anxiety	2.44	2.66	3.01	39.265	1 < 2 < 3
Boredom	1.89	2.14	2.22	19.056	1 < 2 < 3
Apathy	1.68	1.92	2.30	42.680	1 < 2 < 3
Confusion	2.22	2.63	3.13	104.574	1 < 2 < 3
Shame	2.67	2.61	3.04	16.234	1, 2 < 3

Eredmények 2.

Regressziós elemzéseket végeztünk a 3 klasztercsoportban, arra vonatkozóan, hogy az adott klaszterben **mi határozza meg a technológiával kapcsolatos autonómiát**

Magas fokú autonómiával jellemezhető csoportban

énhatékonyság ($\beta=0,26$) unalom ($\beta=0,15$), modell $R^2 = 0,09$

Technológiával kapcsolatos autonómiával jellemezhető csoportban

énhatékonyság ($\beta=0,33$), kíváncsiság ($\beta= -0,27$), motivált tanulói viselkedés ($\beta= -0,17$),
modell $R^2 = 0,22$

Alacsony fokú autonómiával jellemezhető csoportban

kapcsolat az angollal ($\beta= 0,31$), énhatékonyság ($\beta=0,30$) unalom ($\beta=0,18$), modell $R^2 = 0,22$

Véggövetkeztetések

A középiskolás diákok között azonosítható volt egy olyan klaszter, akik nem voltak általában véve autonómok, de magas fokú technológiai autonómia jellemezte őket.

Ez a csoport a magas- és alacsonyfokú autonómiával rendelkező klaszterek között helyezkedett el az általunk vizsgált változók majdnem mindegyikének tekintetében.

Bár a három klaszterben részben más változók álltak összefüggésben a technológiával kapcsolatos autonómiával, de az énhatékonyság pozitív szerepe meghatározónak tűnt mindhárom klaszter esetében.

A technológiával kapcsolatos autonómiát az unalom pozitívan mind a kíváncsiság negatívan befolyásolta, de ezek az érzelmek az órai nyelvtanuláshoz kapcsolódtak, és elképzelhető hogy részben ezek az érzelmek vezettek a technológiával kapcsolatos autonómia növekedéséhez.

Az angol nyelvvel való intenzívebb kapcsolat csak az alacsony autonómiával jellemezhető csoportnál számított.

Csizér, K., Smid, D., Zólyomi A., & Albert Á. (in press). *Motivation, autonomy and emotions in foreign language learning: a multi-perspective investigation in Hungary*. Multilingual Matters.

Irodalom

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Freeman.

Benson, P. (2011). What is new in autonomy? *The Language Teacher*, 35(4), 15–18. <https://doi.org/10.37546/JALTTLT35.4-4>

Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). Sage.

Crowther, D., Kim, S., Lee, J., Lim, J., & Loewen, S. (2021). Methodological synthesis of cluster analysis in second language research. *Language Learning*, 71, 99–130. <https://doi.org/10.1111/lang.12428>

Csizér, K., & Jamieson, J. (2013). Cluster analysis. In Chapell, C. A. (Ed.), *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Blackwell Publishing Ltd. <https://doi.org/10.1002/9781405198431.wbeal0138>

Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Lawrence Erlbaum.

Dörnyei, Z. (2009). *The psychology of second language acquisition*. Oxford University Press.

Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (2011). *Teaching and researching motivation* (2nd ed.). Longman.

Keltner, D., Oatley, K., & Jenkins, J. M. (2014). *Understanding emotions* (3rd ed.). John Wiley and Sons.

Kormos, J., & Csizér, K. (2014). The interaction of motivation, self-regulation and autonomous learner behavior in different learner groups. *TESOL Quarterly*, 48, 275–299.

Köszönjük a figyelmet!

zolyomi.anna@btk.elte.hu

csizer.kata@btk.elte.hu

albert.agnes@btk.elte.hu

Az előadás elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta. Az előadók az Idegen Nyelvek Oktatása kutatócsoport tagjai.